

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő háborúban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-száma: 124.

ELŐFIZETESI ÁRAK VIDEKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy óra 1 „ 20

Lángok az éjben.

Makó, okt. 13.

Ki ne érezné most maga körül, talán igazabban a lelke, a gondolkodása körül valami szoktalan, soha nem tapasztalt, áthatóan sötétséget? Ki ne érezné, hogy keleti éjszakának kellő közepén áll, skennen a gondolat számára nincs biztos kiút, ahol komoly nyugvópontot hiába keres, ahova a hangok zavaros tömege hat el, fokozva a rettenetes bizonytalanságot? Lehetetlen, hogy valaki is szabad legyen ettől az érzéstől, lidércnyomástól.

Csak néha, szinte váratlanul, villan ebben az éjszakában vakító fény, amelyen a rohanó események tendenciáját megérthetjük, megállapíthatjuk. Csak néha, egy egy pillanatra sikerül látnunk, fölésmélnünk, de ezek a pillanatok mindig értékesek, sokat jelentők voltak a számunkra. A koromsötétség engedett, lángok csapok föl az éjszakában a minden ilyen láng jelezte az utat, amerre az események szédítő rohanással haladnak.

Páris! Ime, az egyik lángoszlop. Amikor tudtuk, hogy a Szajna partján pihen a német sereg, a nyugalmunk, a bizodalomunk teljes erejével tért vissza. Bészük: a diadal reánk fog mosolyogni, hiszen Páris alatt állanak katonáink.

Aztán következtek az elnyerés percei. Már ismét voltak kételyeink, már nem tudtuk úgy hiszni, mint tegnap és ime: megjelent a másik tűzoszlop. Antwerpen elesett. Przemysl főiszabadult. Minden mordalt egy-egy bizonyos jel arra, hogy a mi fegyvereink diadalában egy pillanatra sincs jogunk kételkedni.

Most új állomáshoz érkezünk. Pedig még szükségünk sem volt megerősítésre a bizalomban. Varsó. Ez a városnév ma már szinte a teljes, a végső diadalt jelent a részünkön. A hős német sereg háromszor huszonegy óra alatt ott termelt a legkiválóbb orosz erősség alatt, a ki tudja: mire a kakas hármát kukorékol, miféle újabb lángoszlop jelzi, hogy merre tart a mi seregeinkkel a diadal, a dicsőség.

Mert azok a lángok, amelyek a nagy események éjszakájában föl-fölcsapnak, eddig mindenkor a mi diadalaink, a mi sikereink utját jelölték...

Az oroszok sehol sem állják csapataink támadását.

A németek Varsó közelében állanak.

Nincs már messze a döntő ütközet.

A bennünket érdekítő összes harcokban győzelem övezi fegyvereinket. Az oroszokat Galiciában követi végzetük. Seregeink itt mindenütt győzelmesen nyomulnak előre. Jaroslau és Lezajsk is birtokunkban van már. Hasonlóképp haladnak német szövetségeseink, kik már Varsó alatt állanak.

Mai híreink a következők:

Przemysl, az oroszok temetője.

B'cs, okt. 13.

Október tizenegyedik kelet felé jelentik a sajtóhadiszárlásról:

Przemysl ostrománál az oroszoknak állítólag óriási veszteségeik voltak. Mindjárt az első napokban rohamot intéztek az oroszok a vár egyik erődszakas ellen s ez az egy roham körülbelül tizenötezer orosz katona életébe került. Mintán ilyen keservesen fittették meg, hogy féjjel rohantak a falnak, az orosz sereg parancsnoka kénytelen volt beérni a rendszeres ostrommal. E közben a przemysli védősereg, Kuzmanek altábornagy vezetésével több ízben bravuros kirohantásokat intézett az ellenség ellen s mindannyiszor temérdek orosz foglyot ejtett és az orosz hadsereg sok hadiszertét zsákmányolta.

Az orosz offenzíva teljes összeomlás, amely offenzíva kezdettől fogva bátoriatlan és vonatott volt, három körülményre vezethető vissza.

Elsősor: a borzalmasan rossz időjárás, amely a múlt héten úgy megdagasztotta a folyókat, hogy azokon nem lehetett átkelni és az utakat feneketlen sártengerékké változtatta át.

Másodszor: a kolera, hír szerint rémesen dúl az orosz seregben.

Harmadszor: az elhasznált löszor pótlása hihetetlen nehézségekkel jár, teljességgel lehetetlen új löszorkészletet vinni a harcmezőre.

Visszavonulásunk közben, amely inkább veszít futás, az oroszok többé nem feltének ki ellenállást,

csak olyankor, amikor a sárgen gerben megfeneklett néhez ágyuk megmentése időzetre kényszerült őket. Orosz hadifoglyok mondják, hogy Pétervárott és Moszkvában már kezdik sejteni a szomorú valószínűséget és hogy az orosz nép vézsiójólan viselkedik. Ez volt az oka annak, hogy a cár szükségét érezte a seregek bátorításának és hírtelenében elhatározta, hogy a csatáért megy.

A németek Varsó alatt.

Újabb győzelmek az oroszokon.

Berlin, okt. 13.

A nagyvezérkar közli:

A keleti hadszíntér északi részén az első és a tizedik orosz hadseregnek a kelet poroszországi hadseregek ellen intézett valamennyi támadását október 9-én és 10-én visszaverték.

Az oroszoknak Schirwindt felől átkarolási kísérletét meg kellett utatni. Eközben ezer orosz foglyot ejtettek. Lengyelország déli részén hadseregünk élei elérték a Visztulát.

Grojez mellett Varsótól délre elfogtuk a második szibériai hadtest két ezer emberét.

Az Augusztoy (Suvalki) melletti nagy orosz győzelmekről szóló hivatalos orosz hírek pusztán hiteltelenségek. Hogy mennyire kell értékelni az orosz hivatalos jelentéseket, azt mutatja az a tény, hogy a Tannenberget és Insterburg melletti szenvedett súlyos vereségeikről az oroszok hivatalos jelentést nem tettek közzé.

A haditudósítók jelentik: Az oroszok mind Galiciában, mind pedig a Visztulától északra még mindig folytonosan visszavonulnak. Osztrák-magyar és német csapatok a visszavonuló oroszokat szüntelenül a legerélyesebben üldözik.

Számos helységben, melyekben még néhány nap előtt az orosz helyőrség és az orosz tábornokok által szervezett orosz közigazgatás

terpeszkedett, ismét osztrák hatóságok működnek, melyeknek első feladata az orosz epizód által okozott károk jóvá tétele. A hivatalnokok visszatérésétől fölbátorítva, számos menekült felkeresni elhagyott lakóhelyét. Az oroszok által elpusztított táviróvezetékek, hidak és vasútvonalak javítása folyik és már körülbelül befejezést is nyert. A vasúti forgalom ismét életbélpett. Nagyjában és egészében az oroszok sem garázdálkodtak túlságosan. A hatóságok jelentései szerint még a hozzájuk is, eltekintve a tisztátalanságuk által okozott károktól, emberilegen viselkedtek.

Az ország megtisztult az oroszoktól.

Husz, okt. 13.

A Máramaros vármegyében szétvert orosz derékhad egyes menekülő részét folyton hátrálnak s a harcot egyáltalán föl sem veszik a mi csapatunkkal. Támadó mozdulatunkra egyszerűen megfutamodnak. Utolsó maradványaik menekülésük közben Körömezőtől nyugatra Tereszka mellett, egészen a határ széléig állnak s onnan igyekeznek a határon túl biztosabb területre.

A máramarosi veszedelem tehát megszűntnek tekinthető. Az elmaradott kisebb osztagokra, hogy ha maguktól ki nem takarodnak, a biztos elpusztulás veszedelme vár. A polnai, técsői és huszti járásokban már újra megkezdődött a közigazgatási tisztviselők munkája.

Beszterce-Naszód vármegyében is befejezéshez érték ma azok a katonai műveletek, amelyeknek célja a vármegyében portyázó oroszok kiűzése volt. Hős csapatunk szekkel az osztagokkal is alaposan elbántak, kikergették őket a határon s üldöző seregünk kedvező pozícióban foglalt állást.

Az ellenség veresége teljesen mondható, a fenyegetett vármegyék megtisztultak az ellenségtől, a nyugalom minden vonalon helyreállott.

Lázadás a szerb hadseregben.

Nisből érkező megbízható jelentések szerint a szerb hadsereg a háború kitörése óta 600 tisztet és 60.000 közkatonát veszített. A szerb hadsereg főparancsnoksága a legnagyobb megerősítésekkel próbálja pótolni ezeket az aránytalanul nagy veszteségeket és újabb sorsosokkal és újonchírvásokkal igyekszik eredeti létszámára hozni megváltott csapatait.

A szerb katonai hatóságok törekvései azonban makacs ellenállásra találnak, legfőképpen Uj-Szerbiában, amelynek nem-szerb nemzetiségű lakossága egyszerűen megtagadja a szerb hadseregben teljesítendő hadiszolgálatot. Az a katonaság, amely ilyen módon mégis a harctérre kerül, meglehetősen megbízhatatlan elemekből áll. Így éppenséggel nem ritka az az eset, hogy a szerb hadseregben az alárendelt katonák megölik tisztjeiket. A legutolsó időben egy ezredes, két őrnagy és egy kapitány esett az életmezéssel elégedetlen katonaság dühének áldozatává. A szerb hadsereg kedvezőtlen helyzete ellenére mégis számolni kell azzal, hogy az ellenség folytatja makacs ellenállását.

A szerb sajtó a béke mellett.

A Nisben megjelent Nerodna Liszt a legerélyesebben sürgeti a békét a legutóbbi számokban egyikében élesen támadja a Pasic-kormányt a világt közegészségügyi állapotok miatt is. A nevezett lap többek között ezeket írja:

— Az osztrák-magyar és német hadsereg offenzívája, úgy látszik, az orosz hadsereget is meglepte. De különösen meglepte az orosz hadvezetőséget a német seregek felvonulása a keleti harctérre, amellyel úgy látszik, teljesen ki-egyenlítették azt a túlsúlyt, amivel az orosz hadsereg eddig az osztrák-magyar hadsereggel szemben előnyben volt. Az egyesült osztrák-magyar és német hadsereggel szemben pedig igen súlyos helyzete van az orosz hadseregnek és ezt annál is inkább kénytelenek vagyunk elhinni, mert hiszen az oroszok megutálják belsmerik, hogy a monarchia hadseregének harcmodora felülmúlja a leavakmerőbb támadásokat. Úgy látszik, hogy a helyzet most már elérkezett a legkritikusabb stádiumhoz a mielőtt mélyebben creztkedünk bele a háborúba, annál többet fogunk veszíteni. Itt a kormányznak most már nincsen halogatni valója, hanem gyorsan meg kell tenni az utolsó lépéseket is arra, hogy a rettenetes veszedelmét, amely nemzetünket fenyegeti, minél előbb lokalizálják. A közegészségügyi állapotok ijeszítő mérveket öltöttek az egész országban és a kormány összetett kézzel nézi, hogy mint pusztulnak az emberek. A legdrágább rendszabályokra és óvintézkedésekre van szükség, mert minden perc egy-egy életet jelent.

Uj harcok Belgiumban?

Róma, okt. 13.

A „Giornale d'Italia“ mai negyedik kiadása bírál adja, hogy újabb nagy harcok lesznek egyrészt a németek, másrészt a franciák és angolok közti Belgium területén. Az erről szóló hír egy londoni távirat alakjában jelent meg és azt jelenti, hogy az angolok a múlt hét folyamán, október első napjaiban ismét jelentékeny csapatokat szállítottak pertra Dunquerqueben és Ostendében és hogy ezek a csapatok már egyesültek a Dunquerque környékén koncentrált francia sereggel. Az egyesült

francia-angol hadsereg Flandria nyugati határán, Ypres és Hazebrouck körül fog felvonulni. Ennek a hadseregnek az a feladata, hogy a németek jobbzárnyának támsdását a francia hadsereg felől elvonja.

A németek előnyomulása Ivangord felé.

Bécs, okt. 13.

A gráci Tagespost hadüldösi tője a cenzura engedelmével jelenti: Az orosz leggyors harcúrsan a németek hadművelettel sikerrel haladnak előre és a csapatok egyrésze a Vistulát már több helyen átlépte.

A németek előnyomulása Ivangord felé sikerrel folyik.

Antwerpen elesetének híre Párisban.

Genf, okt. 13.

A francia sajtó, amely nagyon szigorú cenzura alatt áll, teljes tájékoztatásban hagyta olvasóit Antwerpen ostroma felől. A lyoni lapok még ma, két nappal Antwerpen elesete után is igaz, hogy tegnapi keltezéssel, azt jelentették, hogy a németek valószínűleg nem fogják ágyuzni Antwerpen. Ez a magyarázata annak, — mint párisi távirat hírül hozza — Antwerpen elesete Párisban szörnyű megdöbbenést keltett.

Belfort ostroma.

Köln, okt. 13.

A Kölnische Zeitung jelenti: Belfortból halálos rémületben menekül a polgárnép de felé. A hatóságok legutóbb 25.000 embert szállítottak vasúton Délfranciaországba. A legutóbbi napok ütközetei kivétel nélkül a francia csapatok vereségével végződtek.

Ehezik a belga nép.

Rotterdam, okt. 13.

A belga kormány, még mielőtt Antwerpenből Osz-csodéba költözött át, elrendelte, hogy a városban minden elszegényesültet gyűjtésnek fel a hatóságok. Ez meg is történt. Az Antwerpenben maradt belga nép a szó szoros értelmében éhezik.

Románia új királya.

I. Ferdinánd eskütétele.

Tegnap még Károly királyt a ratta, ma már az új királyt, I. Ferdinándot élel egész Románia. Az új király tegnap tette le az esküt főnemesiys keretek között a kamarában. Ezt megelőzőleg a kormány próklamációt bocsátott ki a néphez. A próklamációt a hivatalos lap tegnapi száma közli és az szószerialt így hangzik:

Az új király esküje.

A román kamara tegnap két óraker állást tartott, melyen I. Ferdinánd esküt tett az alkotmányra, aztán beszédet mondott. Az országgyűlés elnöke elparancsoltta a királyt és a törvényhozás hódolatáról biztosította I. Ferdinándot.

Délután 3 óraker az összes helyőrségekben felekkették a katonákat I. Ferdinánd királynak.

Károly végrendelete.

I. Ferdinánd király tegnap átadta a miniszterelnök az elhunyt király végrendeletét, amely évekkel ezelőtt készült és nyolc oldalnyi terjedelmű. A végrendelet első két lapján tanácsokat ad az uralkodó megható szavakkal az utódjának a arra kéri, hogy az ő politikáját folytatassa továbbra is és legyen rajta, hogy a haza határai minél jobban készülsüljenek.

A király magánvagyonából több milliót hagyományozott a királynénak, a trónörökösnek a szegényebb sorsu rokonainak. Tizenkét milliót jótékony célra hagyott. Azután a temetésre nézve intézkedik és az a kívánsága, hogy egyszerű temetést rendezzenek neki, a koporsójára élővirágokat, fenyőágyakat tegyenek, a kardja és a török ágyuból öntött acélkorona mellé. A gyászmenet vonuljon a főváros határáig, ahol költésztéren tegyék rá egy török ágyur. és úgy hozzák be a fővárosba. A temetés Carloa de Agassban lesz, ahol a költészet az összes ezredek zászlói várnak fogják.

A király koporsójára egyszerű tölgylakoporsó, amelyet egy háborúban megölt zászolóval fogunk letekereni. A sinajel kastélyban a költészet mellett eddig csak gróf Cernilo, a monarchia bukarsai követője jelent meg, aki a királyné- nek részvételt fejezte ki. Szájában érkezett még báró Busche német követ is.

Kormányválság.

Politikai körökben elérjett hírek szerint a kormány kezdje lemondását. Tekintettel a súlyos helyzetre, valószínűleg nemzeti kormány fog alakulni, amelynek Carp lesz az elnöke.

Törökország visszautasítja Anglia minden követelését.

Milánó, október 13.

Konstantinápolyi jelentések szerint Törökország visszautasította Anglia újabb követelését is, amely odárrányult, hogy Törökország a Fekete-tengeren levő angol kereskedelmi hajóknak engedje meg a semleges vizekre való visszatérést. Törökország ezzel indokolta visszautasító elhatározását, hogy nincs többé módjában a Dardanellekben levő akna övet eltakarítani.

Tisztelettel értesitem a szülőket és gyámokat, hogy az őszi táncanfolyamot október hó 20-án megkezdem. Belatkozni bármikor lehet Barcsay-utcai házamnál.

Tisztelettel:
Érdeky József,
okl. táncanlító.

Kiadó föld.

Dáll tanyai földem, apróbb parcelláknént is, vetemény-termelésre, haszonszerűen kiadó. Bérélni szándékozók jelentkezhetnek nálam bármikor.

Nagy Károly
ref. lelkész.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Október. 14. Szerda. Róm-kath. Kálmán vt. Protestáns Kálmán vt. Görög-orosz Szeptember 30 Gergely pk. Nap-kelet 6 15 perokor nyug-szik 5 16 perokor.

Időjárás. Változókéony és hűvös-
idő várható, helyenként csapadékkal
Sürgönyprognozis: Változókéony, hű-
vös, elvéve csapadék. Déli hőmér-
séklet: 16-5 C.

Csanádmegye főispánja a harctéren. Markovics Manó dr. Csanádmegyei főispánja, ki a hetedik huszárezredhez tartozik, holnap önként vonul be csapatához, hogy a harctéren szolgálja hazáját. Markovics Manó dr. mint főispán nem volt köteles hadiszolgálatot teljesíteni, de egyelőre ismond nyugodalmas kivételéről és a hadbavonul. A vármegye tisztikara holnap bacsuzik el a főispántól.

Tiszújítás a városnál. Ritkán volt még nagyobb harc egy egy állás betöltésénél, mint volt Makóváros első rendőr alkapitányi állásának betöltésénél. Bóna Pál dr. rendőrszolgálatát a multkor a rendes tiszújítás alkalmával kisebb-ségben maradt, mikor Paltzer De-
zsdó dr. ügyvédet választották, ki megválasztása után két nappal lemondott állásáról. Így újból pályázatot kellett kiírni a rendőrszolgálati állásra. A pályázatot al is írták, de pályázó nem sok jelentkezett. Pályáztek Bóna Pál dr., a volt rendőr alkapitány, Vásárhelyi Sándor megyei aljegyző, Kovács Béla dr. budapesti jogszigorló és Kardos László dr. pénzügyi fogalmazó. Ma volt a tiszújító közgyűlés a rendőrszolgálati állás betöltése, véget. Előbb a kijelölt választmány végezte el munkáját és az állásra első sorban Bóna Pált, másodsorban Vásárhelyi Sándort és harmadsorban Kovács Bélát jelölte. Mint hogy a képviselők közül megfelelő számban névszerinti szavazást kérték, azt az állapán elrendelte, mikor leszavazott 130 képviselő. A szavazatok közül Vásárhelyi Sándor nem nyert egy szavazatot sem, Bóna Pálra azonban 70, Kovács Bélára pedig 62 szavazot esett, így Bóna Pált szó-
lőbbséggel rendőrszolgálati választották meg.

Felebbezés a polgármester választása ellen. Galambos Ignác dr. polgármesterről történt megválasztása ellen Tarnay Ivor vármegyei főjegyző, városi képviselő, felebbezést adott be. A felebbezés alaki kifogást emel a választás ellen a közigazgatási bíróság egy döntvényére hivatkozással azért kéri a polgármester választás megsemmisítését, mert a képviselőtestület a kijelölt választmány taglalt nem a képviselőtestület gyűlésén választotta meg. A felebbezés szerint ezt a választást nem a tiszújító közgyűlésen kellett volna megjelteni és hasonló esetben a közigazgatási bíróság ezen alaki hiba miatt már megsemmisített egy választást és ezen állástoglatását elől jelentőségűvé tette.

Kevés a polgári rendőr. A makói rendőrség már több ízben intézett felhívást a közönséghez arra vonatkozólag, hogy polgárhőrségi szolgálat teljesítésére jelentkezzenek. A felhívás azonban

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(628)

85. fejezet.

Herceg és komédiás.

- Atyám öreg ember, csaiados... fiai vannak, először állást foglal... el a társadalomban, tehát nem kell... volna szabad magáról annyira... megelégedezni.

- En feledkeztem meg magam... ról? Kérdé az öreg herceg hűle... dezve,

- A komédiás leányt nem én... szeretem, hanem atyám.

- Az előző körökben már... pletyka tárgyát képezte az a vi... szony és módosítást értett. Végét... szavaltam tehát, az újságok szid... janak, gyalázzanak, az elmulik, el... felejtik, a Morgilo családba komé... diás-népség nem lopja be ma... gát.

- Mondd inkább, hogy féltet... ted az örökséget és a miatt vete... medél ama lovagiatlan lépésre,... is nekem Morello hercegnek, a... pápa barátjának, meg kellett ér... nem, hogy fiamat egy komédiás... nyilvánosan, fél róma fála halla... tára, lecsúszta meg.

- Azt a lecsúsztató komédiást... ma egyszerűen kilöcsöcsöltem... Rómából az édes atyám szerel... tével együtt.

- Vilmos kiáltja a herceg in... dulatosa s mind a két keze... ököibe szorult. Tízletelt és en... gedalmasságot követelt velem és... ama hölgygel szemben. Bocsná... tot fogsz Márta kissasszonytól... kérni. Megértted? ... Az őz... azes lapok nyíltan követelik ezt... tőled, én pedig parancsolom, ér... tetted? Parancsolom!

- Nem fogom megkövetni azt... a leányt, felelte Vilmos herceg... mogorván.

- Nem?

- Nem, ismétlé Vilmos herceg... határozottan.

- Ugy ki vagy tagadva örök... ségedből? Nem vagy fiam többé, nem ismerlek, a lapokban nyilat... koztat fogok. Morello hercegnek nem lehet lovagiatlan és nemtelen... fia. A közvélemény is mellőttem... van, elvesztél, a nép megvetése... sujt.

- Micsodszerek kiteszem maga... mai, de komédiás népség előtt nem... szívesen te magamat. A rend... őrség könyve talált okot arra, hogy... eltolo colja innen az egész... komédiás trappot.

- Vadd tudomásul, hogy Márta... kissasszony még a mai napon... menasszonyom lesz. A te durva... értésedért így szolgállok én a... téteit. De ezektől még nincs elég... léve a becsületnek. Ha férfi vagy, nekem bocsnatot kell kérned.

- Lelelvém, meggyilkolom, meg... fojtom azt a leányt, atyám úgy... vagyis el. Nem törődöm aztán sem... családi hírnevükkel sem atyám... becsületével.

- És miért keragszol any... nyira?

- Mert a vagyont együtt aka... rom tartani. Aztán atyám tul van... azon a korban, mikor tizenöt tizen... hat éves leányt vehettek feleségül. Az igazi bofrány akkor törtac... csak igazán. Nevelés és gury... tárgyává válnék a Morello... né.

(Folyt. köv.)

Péter, Szabó József, Ménési István, Asztalos József, F Adler József, Jahász István, Kiss Sándor.

A szerb nem változik.

Régi írás, mely ma is uj.

A negyvennyolcas kormány Hiva... talos Közlönyének egyik száma, mely 1848. október 9-én jelent meg, - akadá a kezünkbe. A régi esomé... nyekről szóló régi írás a következőket mondja:

Nagybecskerek, okt. 9-én. A teg... napi éjjelt ismét fegyverben töltök. A rablók Tomasováról estvéli 9 óra... tájban előre nyomultak. Előőrseink... elől vigyázatlanok valának tüzet... rakni, ezt a rablók messzire kivehet... ták, a mieink pedig csak akkor... vevék észre az ellenséget, mid'már... a golyó záporoként hullott rájuk. A... zavarban megfutamodtak, ez Zsig... mondfalván a legnagyobb zavart... idéző elő, mert csak az a vevék... magukat észre, mid'ón a rablók már... a falu közelében valának. Miként... történetek azonban, hogy b. Milu... tinovics őrnagy, ki a Zsigmondfalvi... seregek parancsnoka, a támadásnak... részünkről rögtön ellen nem állt... nem tudhatjuk s ahelyett, hogy ez... tette volna, az egész sereggel kiv... onult Zsigmondfalva alá. Észrevévén... ezt a rablók, benyomultak a faluba... s ennek nagy részét egészen ki abo... ták, két házat felgyújtottak. A falu... szorgalmas német lakói otthagyták... rettégésükben mindenüket, így jó... prédát vihettek a rablók magukkar... Egy szegény Keller Lajos nevű 80... éves agg nem tula menekülni, mely... már egy éve óta ágyban simuldik, s... gonoszok nea begyelmestek meg... ezen önmagával lehetetlen szeron... osellen ágyhoz szegzett beteg élet... nek sem, fejté irtalmatlan kezekkel... lenyissaláz, mellette találtakott 6... éves kis unokája szinte fej nélkül. Ennek az ártatlannak is így bizonyun... ottottak el életét. Mindenható, büntesd... meg e cudar gonosz fajt, irtsd ki... földéről, est nem teremthető em... bernek! Nézzetek meg e holttestet, gégéje felhasíva, kihuzva, arcáról a... hus levagdálva, úgy, hogy fogai... látezanak ki, 3 ujja levágva smindez... a holttesten vitették végbe. Teszi... ezt ember? Ó nem, nem, ezek egy... fokkal alantabb állatok az oktan... állatnál. Meggyilkoltatott még 2... hónapod, 2 gyalog. A rablók közül 3... találtakott halva. 4-et befogtak. Mert... nem adatsak ezek át rögtön a... stáriumnak? Csak nem fognak... életüknek megkegyelmezni? Nem... érdemlik a cudarok, hogy éljenek. Mire... seregeink Becskerekéről segít... ségre kitértek, a rablók észrevévén, azo... nál megszöktek, így a össze... ütközés meg nem történhetett. Pedig... mind telkesedéssel vártak katonáink. Na de hisszük, nem túrik már soká, hogy... így egymásután pusztítgassák... falvait, majd mi is szemükbe... nézünk nekik, ha későn is, mert... bizony ideje lenne már valshára. Többet... használja volna Tomasovát le... gégetni akkor, mid'ón velők pariamen... tióztak a ók bünbocsánatért esede... ve, mindent f gadtak. Nem kell nekik... hinni még akkor sem, mikor már... haldoklik.

Hát nincs-e igazunk, mikor azt... mondjuk, hogy a szerb semmit sem... változott félszázad óta?

Allítsa meg

a rikkancsot és... kérjen tőle egy... „Makói Független Ujság”-... ot, megtalálja... benne amire szük... sége van.

A bevonulás Szegeden oly szép... rendben és csendben történt, hogy... a makói ifjak Szegeden általános... dícséretet kaptak.

A mai napon Makóról a követ... keszők maradtak bent:

- Álmosdi József, Apjok János, Arva Antal, Braun László, Beróci István, Balázs György, Borka József, Bakasi Ferenc, Borka József Sándor, Beleznai Sándor, Baló János, Balog János, Bereszai István, Bálint János, Barla Sándor, Baranyi Béla, Baranyi Imre, Borbás Imre, Balázs János, Balázs Imre, Böröcsk Sándor, Belogi Imre, Balázs Sándor, Czene Péter Csedő Lajos, Csorba Ferenc, Diós Mihály, Diós Antal, Dombi Mihály, Dill János, Dombi Ferenc, Erdel István, Erdel István, Eszgedi József, Elek Sándor, Fehér Sándor, Ferrel István, Fűrge Imre, Fodor Sándor, Fodor István, Fröhling Sándor, Fodor Imre, Fekete János, Fekete Dávid, Fodor Sándor, Földes Henrik, Franki Andor, Fekete Sándor, Gyenes István, Gara János, Gombó Simon, Gara Mihály, Grécsi Antal, Gara Ferenc, Gara János, Gerles István, Gorcsa Mihály, Gara Sándor, Gara Sándor, Heil Sándor, Horváth István, Hecskó Lajos, Hádár Mihály, Hoffmann Badra, Helasi József, Horváth Károly, Hofan István, Hóász István, Hódja Ferenc, Hős József, Hagedűs Ferenc, Jód János, Igaz Ferenc, Jucász Sándor Pál, Jód Sándor, Jensei Péter, Jensei Sándor, Jód Imre, Kozma Lajos Tamás, Kocskas Ferenc, Kis Sándor, Kockás Ferenc, Kleis Béla, D. Kien Antal, Kocskas Sándor, Kádár István, Katona János, Kovács Sándor, Kárpáti Béla, Kiss Mihály, Kádár István, Kocsis Imre, Kocsis János, Kocskas Sándor, Kis Pál, Kovács Ferenc, Kis Pál, Kis János, Kucz János, Kis János István, Ksa Samuel, Kiss Sándor, Kistona Sándor, Kevacs János, Kovács Bló Antal, Lakatos Ferenc, Lászor L. Béla, Molnár Sándor, Móra István, Ménési Sándor József, Martonosi Antal, Magyar János, Mágori Lajos, Matuka János Imre, Ménéki István, Mágori Antal, Mayer Károly Ferenc, Major Sándor, Murvai György Nagy János, Nacea István, Nacea Pál György, Nemesi Deutsch Zsigmond, Nagy Gy. Sándor, Nagy Imre, Nemeskei József Jenő, Nacea Mihály János, Németh József, Nagy Imre, Nagy Imre, Nacea Mihály, B. Nagy István, Nagy Imre Ferenc, Nagy József, Nagy Ferenc, Nacea István, Oáh István, Paik Antal, Prohászka Lajos, Papp János, Pál Antal, Percs József, R. Hal József, Rics Sándor, Rics Péter, Sepsei Antal, Sárkány János, Siket János, Sipos Mihály, Sepsei László, Schmitt István, Simon Samuel, Sommer Béla Jenő, Szács Pál, Szabó József, Szentpéteri Sándor, Szirbik Antal, Szabó István, Szabó Zsigmond, Szács Sándor, Szirbik István, Szántó András, Szabó Mihály, Szirbik Mihály, Székács Ferenc, Sztanyó Mihály, Szilárd Spigler Károly, Szirbik József, Székács Mihály, Szilárdi József, Száll Sándor, Török Lajos, Török István, Tóti Imre, Tari János, Telecsán Márton, Takács István, Urrók József, Uzi Mihály, Weber Imre, Gy. Varga István, Vári Dávid, Varga Antal, Vizi Sándor, Vas Sándor, Varga József, Vigh István, Vigh József, Várdi Ferenc, Varga Ferenc, Walez Vilmos, Vigh István, Varga

nem járt a megfelelő eredménnyel, ezért Rikósy Gyula rendőrkapitány a következő felhívást intézte újabban a közönséghez: A polgárőrség alakuló gyűlésén 111 polgárőr lelte le a fogadalmat, mintán ezen szám a szolgálata akadálytalan ellátására csekély, kérem a közönséget, hogy még mentő azámokban jelentkezni sziveskedjenek, nehogy a város kőbárdoké kárt szenvedjen. Különbösen kérem a jelentkezőket a földműves osztályból. A jelentkezőket kérem sürögösen, mert a megalkulástól a miniszteriumnak jelentést kell tenni, s igazán szűgyenteljes volna, ha ekkor magyar városban ez az intézmény nem volna létező, amely már más kis városokban 2 hónap óta működik. Mikor két millió lesterünk egészével, vagyonaival, sőt életével áldoz edes magyar hazáért, akkor igazán a magyar névhez nem méltó szűgyen volna, hogy ilyen könnyű szolgálata nem akad legalább 500 egység, a ki magyarnak és férfinak érzi magát.

- Gazdálkodó szerencsétlensége. Ma délután Nyíri Béla Vácarhelyi u csn egyfogóu kocsián halálott ki a tanyára. A Bányai akc kereszteségű az ut szélén egy gépkocsi állott, amihől a kő anyyira megijedt, hogy a kocsi egy kőrakásnak neki ült és felborított, a kocsiból Nyíri kiestt és a kereskes a került, mely a fejébe megsérülte és súlyos agyrézkódást szenvedett. A sérült gépkocsi beszállították a kórházba, ahol dr. Molnár Kálmán részvállt az első orvosi szűgyében.

- Üzöt és tehenet leválni nem szabad. A kormány a hivatalos lap mai számában rendeletet tess közzé, melylyel időiglenesen és további intézkedésig megújta az üszőborjúknak a háromévesnél fiatalabb üszőhének és a hasas tehenek vasuton szállítását és kényszervágásokról eltekintve, levágását. A rendelet október 15-én lép életbe.

- (Utazás a sebesültekhez féláru járú juttatással.) A déli vasut, a kassai-oderbergi vasut valamint más vasutak kérésnek nyilatkoztak, hogy az osztályok államvasutak példájára féláru vasuti jegyet engedélyeznek azoknak, akik sebesült hozzátartozóikat meg akarják látogatni.

A makói ifjak sorozása Szegeden.

272 hadkötelesből 202 maradt benn.

A makói újoncok sorozása ma vette kezdetét Szegeden.

A sorozó bizottságban részt vettek a katonai részről Lippmann Lajos ezredes, Fálóp Gábor főhadnagy és Mura Mészáros ezredes. Polgári részről: Gara Samuel főjegyző és Hajdu Mihály katonanyilvántartó. A sorozó bizottság működését holnap fogja folytatni. A sorozó bizottság az elért eredmény felett teljes megelégedést nyilvánítt, mintán az állított 272 egyénből 202 találtakot alkalmassnak. Kédig a makói anyag volt még a legfőbb.

A felhívott szemlekötelezettek közül összesen 4-en maradtak el, akik elmaradásukat orvosi bizonyítvánnyal igazolták.

Ügyvédi irodámat

Uri-utca 22. szám alá, WIZINGER KÁROLY városi fő-
ügyész házába helyeztem át.
Dr. Wizinger Gyula
Ügyvéd.

Kiadó ház.

Rákóczi utca 29. szám alatti ház, mely áll 2 szoba, konyha, éléskamra és több melléképületből, több évről h a z o n b é r b e k i a d ó. - Az udvarban áriézi vízvezeték. - Bővebb felvilágosítás fentli szám alatt vasárnapokon, vagy Nagy Gy. Péter Hunyadi utca 11. szám alatti lakásán.

Haszonbérbeadás.

A Borotvás örökösök tulajdonát képező gerizdesi kenderföldek, 14 kishold belső járandó és egy darab ardcisi szőlőföld 1914. október 1-től haszonbérbeadó. Értekezhetni lehet dr. Kozma János makói ügyvédnél.

Kiadó hagymaföld

zöltség, gabona és luernásnak
Iritz Miksánál.

Haszonbérbe kiadó

az ó bébal határban Makótól egy óra járásra a Zeitler-féle földből

27 kat. hold föld,

akár egy tagban, akár részletekben, kedvező fizetési feltételek mellett gabona vagy hagyma termelés alá. Hagymatermesztés alatt ezen föld még nem volt. Értekezni lehet: Dr. Holler György ügyvéddel, Desszfiv-tér 7. és 10. sz. sz.

Szép

cukor-paradicsom

naponta friss szedés kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Herés árpa szalma, polyva

kazalonként és ölenként eladó közel a városhoz
IRITZ MIKSÁNÁL.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részv.-társaság Makó.

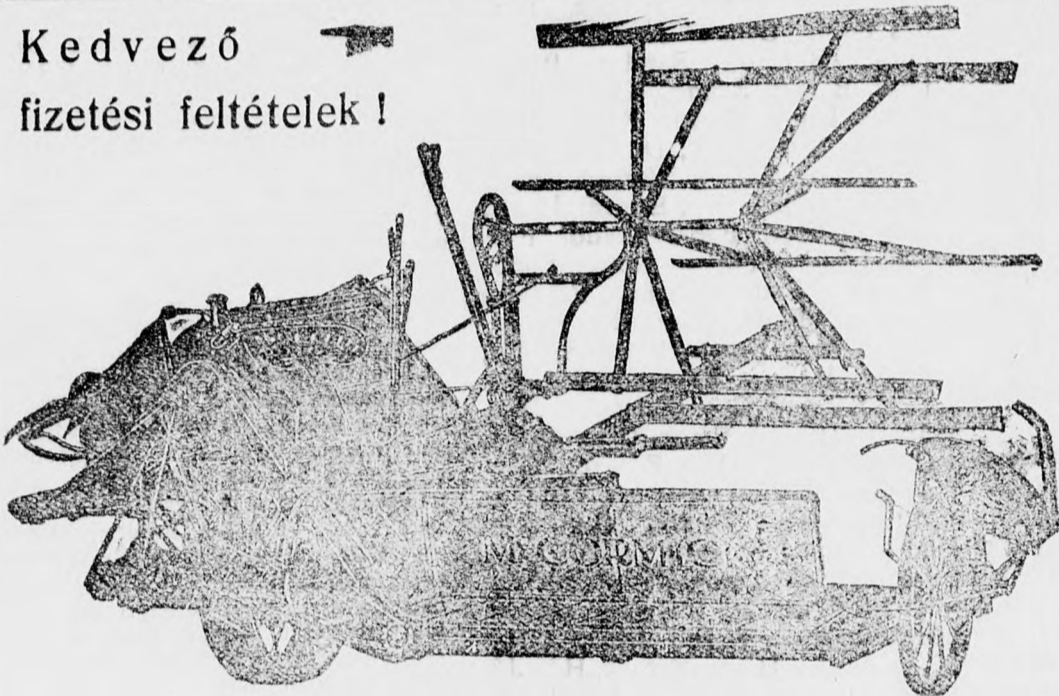
Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség tudomására hozni, hogy a jéggyártást és kihordást már megkezdjük és

kristálytisztá müjég

malmi irodánkban (36. telefonszám) megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható. 50 kilóig a jég ára 6. fill., ezen fölül mennyiségnél 4 fill.

Kedvező fizetési feltételek!

Manilla zsineg, páncél acél kormányu ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök tömitő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Magyar állami két hengeres magánjárók, legújabb motorok, golyós csapágyas

cséplőgépek,

gazdasági kis motorok, takarmánykamrák. Világhírű

„Cormick“

aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék-tárcsás boronák.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztítatlanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajjuttató szer.

Ára: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajjuttató 1 korona piperezerek több készletese árakkal lettek kitéve.

Makulatur - papir

kiadóhivatalunkban jutányos áron kapható.

Friss must kapható:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Legjobb

asztali- és gyógyborok

Iritz Sámuel özv. cégnél

kaphatók.

A Zeitler-gőzmalomban szénsalak kapható.

A durvább szénsalak ára kocsinként 2 korona, finomabb 3 " "

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házamban) gazdasági gépraktáramban a legújabb modelű eredeti JOHNSTON kévekötős aratógépek már megérkeztek és azokat a legelőnyösebben bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdnál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, ugyszintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica ültetők is. - Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratóknál fennakadás. - Raktáron tartok kitűnő Sisal-féle kévekötő zsinaget, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tükörcél kormánynyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzatú vaspálcás boronákat, répa és szecsakavágókat. - Együttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjávitó műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő gépemmel a legkomplicáltabb munkákat végzem. - Vízvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. - Magamst a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, meradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. újszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és :: granit sirkövek ::

25 %-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat ujonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirköveket

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szegedi-utca, saját ház.